PŘÍSPĚVEK K FAUNISTICE MŮROVITÝCH ČESKOSLOVENSKA (LEPIDOPTERA, NOCTUIDAE)

Jaroslav S t a r ý a Jaroslav M a r e k

V následujícím textu uvádíme poznámky k výskytu některých vzácnějších druhů můrovitých (Noctuidae) na území Československa v posledních 10 letech. Jde převážně o nová, dosud nepublikovaná naleziště, jsou však uvedeny i nálezy, které potvrzují některé staré údaje o výskytu druhu na určitém místě. Většina materiálu pochází z Moravy, publikujeme však i některé zajímavé příležitostné nálezy z Čech a ze Slovenska. U každého druhu jsou uvedeny nejprve vlastní sběry a dále jsou pro přehlednost připojena dosavadní literárně zaznamenaná místa výskytu v příslušné oblasti nebo v případě, že byl motýl zjištěn ve větším počtu míst, alespoň citace příslušných prací pojednávajících o výskytu druhu. Pokud není uvedeno jinak, byl materiál získán vlastním lovem na světlo a dokladové exempláře jsou v našich sbírkách.

V textu je uvedeno 5 druhů nových pro faunu Moravy (Chersotis margaritacea, Mamestra splendens, Sedina buettneri, Laphygma exigua, Schrankia taenialis) a jeden druh nový pro celou ČSSR (Oligia versicolor).

Euxoa vitta (Esp.) - Jeden ♂ byl uloven do světelného lapače v Borovcích u Piešťan 17.9.1965. Hrubý (1964) uvádí ze Slovenska pouze staré nepotvrzené nálezy z Bratislavy, Trnavy a Prešova. Také z Čech byl nález této můry publikován (Wichra 1949), při podrobnější determinaci však se zjistilo, že nejde o E.vitta, takže druh je nutno zatím ze seznamu českých motýlů vypustit.

Euxoa decora (Den. et Schiff.) - Tento druh byl poměrně hojný v srpnu 1958 na skalnatých biotopech v oblasti Pavlovských vrchů. Tím jsou potvrzeny Skalovy údaje z této oblasti. Dosavadní naleziště na Moravě: Mor.Třebová, Brno, Klentnice (Skala 1912).

Scotia crassa (Hbn.) - Dva exempláře tohoto druhu byly uloveny v Mikulově (24.8.1963, 1 ♂, 1 ♀, Marek leg.). Z Moravy jsou známy pouze údaje Skalovy (1912, 1931-32): Brno, Bohumín, Tavíkovice.

Ochropleura forcipula (Den. et Schiff.) - Je nám znám hojný výskyt druhu u Čebína v červenci 1960 a na Hádech u Brna. V li-

teratuře existují pro Moravu pouze staré údaje Skalovy (1912, 1923, 1931-32): Mor.Třebová, Brno, Tavíkovice, Ferdinansko u Vyškova, Mikulov a Opava.

Ochropleura musiva (Hbn.) - Tento na Moravě dosti rozšířený teplomilný druh je nám znám z těchto míst: okolí Brna, Čebína, z Pavlovských vrchů, stepi Větrníky u Vyškova, Bojkovic. V literatuře je uváděna řada dalších míst výskytu na Moravě (Skala 1912, 1931-32; Hudeček 1926; Růžička 1937; Povolný a Gregor 1946; Gregor a Povolný 1950).

Ochropleura praecox (L.) - Druh byl zjištěn na těchto místech: Brno-Pisárky (23.8.1949 1 ♂, 30.8.1951 1 ♂, 1 ♀), Jeseníky-Vřesová studánka (18.7.1964 1 ♂, vše Marek leg.), Dubňany (30.8. 1962 1 ex., Elsner leg.). Dosavadní údaje z Moravy: Brno, Hranice (Skala 1912), Opava, Bohumín (Skala 1931-32), Přerov (Hudeček 1926).

Parexarnis fugax (Tr.) - Dva ex. byly chyceny na Vřesové studánce v Jeseníkách 18.7.1964 (Marek leg.) a dva u Hodonína (5. 9.1964 1 ♀, Starý leg., 6.9.1964 1 ♂, Elsner leg.). Z Moravy uvádí druh pouze Skala (1912) z Ramsové.

Eugnorisma depuncta (L.) - Druh byl chycen v Bítově (4.9.1962 1 ♀, Starý leg.). Ulovením několika exemplářů v Mikulově a Hor. Věstonicích potvrzujeme údaje Skalovy (1923) z oblasti Pavlovských vrchů. V literatuře existují další Skalovy údaje z Brna (1912) a Travné v Rychlebských horách (1923).

Rhyacia simulans (Hufn.) - Jeden ♂ byl uloven 29.9.1950 v Brně-Pisárkách (Marek leg.). Dosavadní nálezy na Moravě: Brno, Lesná u Vranova n.D. (Skala 1912), Tavíkovice, Jeseníky, Bohumín (Skala 1931-32), Hlučín (Pijáček 1953).

Rhyacia latens (Hbn.) - Druh se vyskytuje pravidelně v červnu až srpnu na lesostepních lokalitách na Pavlovských kopcích (Hor. Věstonice, Tabulová hora, Mikulov). Byl námi zjištěn též v okolí Brna na Horneku, na Lysé hoře u Ochozu a na Mikulčině vrchu v Bílých Karpatech. Dosavadní údaje z Moravy: okolí Brna (Pisárky, Vev.Bitýška, Troubsko), Klentnice, Mikulov, Mor.Třebová, Kral.Sněžník (Skala 1912), Tavíkovice (Skala 1931-32), Senorady (Povolný 1951), Lysá hora v Beskydech (Moucha 1952).

Epipsilia grisescens (Fabr.) - Jedna ♀ byla ulovena v Blatnické

dolině ve Velké Fatře 13.7.1966 (Marek leg.). Druh je znám z většího počtu míst na Slovensku, nejblíže od Horného Jelence ve Velké Fatře (Hrubý 1964).

Chersotis rectangula (Den. et Schiff.) - Druh byl chytán v červenci a srpnu v okolí Brna (Bystrc, Nový Lískovec, Hády), na Tabulové hoře v Pavlovských kopcích a u Štúrova. Z Moravy existují pouze údaje Skalovy (1912, 1931-32): Brno, Tavíkovice, Mor.Třebová. Slovenské lokality shrnuje Hrubý (1964).

Chersotis multangula (Hbn.) - Druh se vyskytuje v červenci pravidelně na větším počtu míst v okolí Brna (Hády, údolí Bobravy, Lysá hora u Ochozu, Hornek), na Pavlovských kopcích a v Čebíně. V literatuře existují pro Moravu pouze údaje Skalovy (1912, 1931-32): Brno, Tavíkovice, Olomouc.

Chersotis margaritacea (Vill.) - Druh byl chytán na Lysé hoře u Ochozu (29.8.1961 1 ♂, 7.8.1965 1 ♂, Marek leg.) a hojně v srpnu v Čebíně a na Pavlovských kopcích. V literatuře neexistuje doposud zmínka o výskytu tohoto druhu na Moravě. Z Čech i ze Slovenska je uváděn z většího počtu míst (Sterneck 1929; Vopršál 1940; Voldřich 1963; Hrubý 1964). Nový druh pro Moravu!

Chersotis cuprea (Den. et Schiff.) - Druh byl chytán hojně v srpnu 1958 na Tabulové hoře v Pavlovských kopcích a ve Starém Městě p.Sn. (Marek leg.). Dosavadní nálezy z Moravy: Svitavy (Skala 1912), Klentnice, Zábřeh (Skala 1923), Tavíkovice (Skala 1931-32), Brno-Bystrc, Čebín, vrch Malý Chlum u Černé Hory (Povolný a Gregor 1946), Grygov u Olomouce (Kudla 1963).

Chersotis fimbriola (Esp.) - Druh byl hojně chytán 17.7.1966 v Zádielu (Marek leg.). Ze Slovenska jsou doposud známa tato naleziště: Vidová pri Plešivci a Domica (Hrubý 1964). Je zřejmé, že se vyskytuje na příhodných lokalitách v celé oblasti Jihoslovenského krasu.

Noctua orbona (Hufn.) - V Remetských Hámrech byly v polovině července 1966 uloveny 2 exempláře tohoto druhu (Marek leg.). Z hlediska možné záměny s mnohem hojnějším druhem N.interposita Hbn., který byl v nedávné době znovu popsán Boursinem (1963), nelze brát žádné dřívější údaje o výskytu druhu za směrodatné. Jde o první spolehlivý nález z Československa!

Noctua comes (Hbn.) - Jako dodatek k naší práci (Marek, Spit-

zer, Starý, 1964) uvádíme nám známé lokality tohoto druhu na Moravě a Slovensku: Mikulov (24.7.1963 1 ♂), Hor.Věstonice (15.8.1964 1 ♂), Hodonín (5.9.1964 1 ♀), Pouzdřany (27.8.1962 1 ♀), údolí Bobravy u Brna (6.9.1957 1 ♀, 29.8.1964 1 ♂), Jeseníky-Vřesová studánka (18.7.1964 1 ♂), Štúrovo (11.-14.9.1963 3 ♂♂, 1 ♀), Remetské Hámre (18.-23.7.1966 1 ♂). Dřívější údaje mohou být stejně jako u předcházejícího druhu ovlivněny možností determinační záměny s N.interposita, příp. chaosem v nomenklatuře.

Spaelotis ravida (Den. et Schiff.) (= obscura Brahm.) - Druh byl chytán na Tabulové hoře v Pavlovských kopcích (15.7.1960 1 ♀), u Mikulova (11.7.1962 1 ♂) a na Mikulčině vrchu v Bílých Karpatech (26.7.1961 1 ♀, vše Marek leg.). Dosavadní nálezy z Moravy: Mor.Třebová, Brno, Mikulov (Skala 1912), Žeravice u Přerova (Hudeček 1926), Tavíkovice (Skala 1931-32), Hlučín (Pijáček 1953).

Peridroma saucia (Hbn.) - Jeden ♂ byl chycen 28.9.1951 v Brně-Bystrci (Marek leg.). Tento tažný druh je znám z Moravy z většího počtu míst (Skala 1912, 1931-32; Hudeček 1937; Hrbek 1947; Pijáček 1953).

Amathes ashworthii Doubl. ssp. candelarum (Stgr.) - Motýl byl chytán na Moravě na Lysé hoře u Ochozu (2.6.1961 1 ♂) a v Čebíně (5.7.1959 1 ♂, 13.7.1960 1 ♂, vše Marek leg.), na Slovensku hojně v Blatnické dolině ve Velké Fatře 13.7.1966 a v Zádielu 17.7.1966 (Marek leg.). Z Moravy byl dosud znám z Tavíkovic (Skala 1931-32) u Třebíče (Novák a kol. 1965), ze Slovenska z Likavky, Gelnice, Vrátné doliny a z Kláštoriska ve Slovenském ráji (Hrubý 1964).

Amathes collina (Bsd.) - Tři ex. tohoto druhu byly chyceny v Rejvízu v Jeseníkách 15.-30.7.1962 (Marek leg.). Jedinou spolehlivou zmínku o výskytu druhu na Moravě uvádí Skala (1931-32): Praděd.

Mesogona oxalina (Hbn.) - Tento druh přilétá v září pravidelně a dosti hojně na vnadidlo v Brně-Řečkovicích. Dva ex. byly též chyceny na světlo v Hodoníně a jeden v údolí Bobravy u Brna. Dosavadní údaje z Moravy: Brno, Břeclav, Frýdlant (Skala 1912), Tavíkovice (Skala 1931-32).

Mamestra splendens (Hbn.) - Jeden ♂ tohoto druhu byl uloven 5.7.1957 v Brně-Komíně (Marek leg.). Doposud neexistují literární údaje o výskytu druhu na Moravě. Ze Slovenska uvádí Hrubý (1964) tyto lokality: Nitra, Mlyňany, Malé Karpaty - Velký Javorník a Veterlín. Druh je též znám z Dolního Rakouska (Galvagni, Rebel a Zerny 1915) a z řady míst v Maďarsku (Kovács 1953, 1956). Nový druh pro Moravu!

Hadena filigrama (Esp.) - Druh jsme zjistili ve více exemplářích v červnu v okolí Brna (údolí Bobravy a Říčky), ve Velkých Karlovicích a na Slovensku u Štúrova. Pro Moravu existují pouze staré údaje Skalovy o výskytu v Mor.Třebové (1912), Bílovci a Opavě (1923) a ze Slovenska též starý, dlouho už nepotvrzený nález od Bratislavy (Hrubý 1964).

Hadena albimacula (Bkh.) - U Brna byly uloveny celkem 3 exempláře: Brno-Bystrc (12.6.1951 1 ♂, 1 ♀), údolí Bobravy (30.5. 1958 1 ♂, vše Marek leg.). Naleziště z Moravy uvádí pouze Skala (1912, 1931-32): Tavíkovice, Brno, Lednice, Mor.Třebová, Olomouc, Bílovec.

Lasionycta proxima (Hbn.) - Jediný ♂ byl uloven 16.6.1966 na Lysé hoře u Ochozu (Marek leg.). Pro Moravu je tento druh uváděn pouze Skalou (1912) z Mor.Třebové. Z Čech i ze Slovenska je známo více lokalit (Sterneck 1929; Wichra 1949; Voldřich 1963; Hrubý 1964).

Mythimna vitellina (Hbn.) - Motýl byl zjištěn v květnu a v září v několika exemplářích v okolí Brna (Bystrc, Nový Lískovec, údolí Bobravy). Z Moravy jsou doposud známy pouze údaje z Brna a Mikulova (Skala 1912) a z Břeclavi (Gregor a Povolný 1950).

Mythimna straminea (Tr.) - Druh byl zjištěn v okolí Brna (Bystrc, Řečkovice, údolí Bobravy) a u Štúrova. Dosavadní údaje z Moravy: okolí Ostravy (Skala 1912), Bohumín (Skala 1931-32), okolí Třebíče (Růžička 1937). Ze Slovenska je znám z Jura u Bratislavy a Liptovského Mikuláše (Hrubý 1964).

Cucullia fraudatrix Ev. - Dva exempláře tohoto druhu byly uloveny v údolí Bobravy u Brna 16.7.1955 a 2.8.1957 (Marek leg.) a jeden kus v Mikulově 13.8.1966 (Starý leg.). V září byly též sbírány housenky v Brně, Dubňanech, Břeclavi, na Pavlovských kopcích a v Grygově u Olomouce v posledních letech dosti hojně. O postupném pronikání druhu na sever územím Moravy referuje

Kudla (1965). Dosud známá naleziště na Moravě: Klentnice (Šmelhaus 1965), Lednice, Chropyně, Morkovice, Olomouc (Kudla 1965).

Cucullia chamomillae (Den. et Schiff.) - Housenky byly nalezeny v Radějově 15.6.1961 (Marek leg.). Jeden ♂ byl též uloven v Hor.Věstonicích 12.6.1963 (Starý leg.). Z Moravy je druh uváděn pouze Skalou (1912, 1923) z Brna, Bílovce a Opavy.

Cucullia tanaceti (Den. et Schiff.) - Housenky byly nalezeny 14.8.1956 v Mladoňovicích u Jemnice (Marek leg.). V souvislosti s moravskou faunou činí o tomto druhu zmínku pouze Skala (1912) a uvádí jako jeho naleziště Brno.

Cucullia asteris (Den. et Schiff.) - V údolí Bobravy u Brna byly od roku 1956 nalézány po několik let hojně housenky v červenci a srpnu na Aster amellus. Druh byl též zjištěn v Grygově u Olomouce (Kudla leg.). Doposud je znám z těchto moravských míst: Brno, Kral.Sněžník (Skala 1912), Luhačovice (Srdínko 1913-14), okolí Přerova (Hudeček 1926), Lednice, Opava (Skala 1931-32), Mohelno (Povolný 1951).

Cucullia prenanthis Bsd. - Housenky byly nalezeny hojně v červenci 1961 na Mikulčině vrchu v Bílých Karpatech (Marek leg.). Druh byl dosud znám z Brna, N.Jičína (Skala 1912) a Luhačovic (Srdínko 1913-14).

Episema scoriacea (Esp.) - Jeden ♂ byl uloven v Radějově 2.9. 1961 (Marek leg.). Z Moravy existuje pouze jediný údaj: Brno (Skala 1912). Ze Slovenska je znám z většího počtu míst (Hrubý 1964).

Aporophyla lutulenta (Den. et Schiff.) - Dva ♂♂ byli uloveni 15.9.1964 v Hodoníně (Marek et Starý leg.) a 1 ♀ ve Strážnici 16.9.1961 (Marek leg.). Z Moravy je uváděn pouze Skalou (1912) z Frýdlantu.

Meganephria bimaculosa (L.) - Jedna ♀ byla chycena na vnadidlo v Milovickém lese na Pavlovských kopcích 19.9.1960 (Marek leg.). Z Moravy byl znám pouze Skalovi (1912) z Brna. Hrubý (1964) uvádí ze Slovenska větší počet lokalit.

Lamprosticta culta (Den. et Schiff.) = viridana Walch. - Dva exempláře byly uloveny na Tabulové hoře v Pavlovských kopcích (9.7.1959 a 15.7.1960, Marek leg.). Dosavadní známá naleziště z Moravy: Brno, Račice u Hrotovic, N.Jičín (Skala 1912), Taví-

kovice, Klentnice (Skala 1931-32).

Polymixis xanthomista (Hbn.) - Druh jsme zjistili na těchto lokalitách: Čebín (7.10.1962 1 ♀), Mohelno (18.9.1959 1 ♀), Borač (18.9.1961 1 ♂, vše Marek leg.), Bítov (6.9.1962 1 ♀, Starý leg.). Z Moravy je znám pouze od Brna (Skala 1912).

Conistra ligula (Esp.) - Druh byl chytán hojně na vnadidlo v okolí Brna (Hády, Řečkovice, údolí Bobravy, Kamenný vrch u N.Lískovce, Kníničky). Jeden ex. byl též uloven v Tavíkovicích. Přesto, že jde o druh dosti rozšířený a na lokalitách hojný, bývá často přehlížen nebo zaměňován s příbuzným druhem C.vaccinii (L.). Dosud byly publikovány z Moravy nálezy z Brna, Mikulova (Skala 1912), Lednice, Tavíkovic (Skala 1931-32) a Žeravic u Přerova (Hudeček 1937).

Agrochola humilis (Den. et Schiff.) - V září a říjnu bylo uloveno na světlo i na vnadidlo nebo vypěstováno z housenek celkem 7 ex. z lokalit: Brno-Hády, Brno-Bystrc, Pouzdřany, Radějov. Druh byl znám dosud z Brna, Mor.Třebové, Mikulova (Skala 1912) a Tavíkovic (Skala 1931-32).

Parastichtis suspecta (Hbn.) - Dva exempláře byly uloveny v okolí Brna (údolí Bobravy 9.7.1957 1 ♂, Hády 10.7.1958 1 ♀, Marek leg.). V literatuře jsou k disposici pouze dva staré údaje pro Moravu: Brno (Skala 1912) a Fulnek (Skala 1923).

Atethmia ambusta (Den. et Schiff.) - Jedna ♀ byla ulovena v Novém Lískovci u Brna 21.8.1957 (Marek leg.). Dosavadní naleziště na Moravě: Bosonohy u Brna, Mikulov (Skala 1912), Žeravice u Přerova (Hudeček 1926), Brno, Tavíkovice (Skala 1931-32), Olomouc (Kudla 1949).

Apatele menyanthidis (View.) - Byly uloveny 3 ex. na rašeliništi u rybníka V.Dářko u Žďáru (24.6.1954 1 ♂, 27.5.1961 1 ♂, 1 ♀, Marek leg.). Z Čech je známo větší množství lokalit, žádná však z Českomoravské vysočiny (Sterneck 1929; Brčák 1946; Voldřich 1963; Povolný, Spitzer a Marek 1965).

Simyra albovenosa (Goeze) - U Nových Mlýnů byl uloven 1 ♂ 16.8.1960 (Marek leg.). Z Moravy uváděn z Mikulova (Skala 1912), z okolí Třebíče (Kabátek 1938), Gottwaldova a Štramberka (Hudeček 1933, 1939).

Simyra nervosa (Den. et Schiff.) - Druh byl zjištěn na Pavlov-

ských kopcích (Tabulová hora 9.7.1959 1 ♂, 15.7.1960 3 ♂♂, Marek leg., Mikulov 13.8.1966 1 ♀ , Starý leg.). Dosavadní publikovaná naleziště na Moravě: Brno, Klentnice, Mikulov, Mor.Třebová, Štíty u Červ.Vody (Skala 1912), Fulnek (Skala 1931-32), Kobylí (Povolný a Gregor 1946).

Amphipyra perflua (Fabr.) - Dva ex. byly uloveny na vnadidlo na Hádech u Brna (25.7.1964 1 ♀, 27.7.1964 1 ♂, Marek leg.). Dosud hlášen z Brna, Ochozu, Adamova a Tavíkovic (Skala 1912, 1931-32).

Amphipyra livida (Den. et Schiff.) - Jeden ex. byl uloven v polovině července 1966 v Remetských Hámrech (Marek leg.). Ze Slovenska je uváděn z většího počtu míst, nejblíže od Prešova (Hrubý 1964).

Apamea characterea (Hbn.) =(hepatica Hbn.) - Jedna ♀ ulovena 14.6.1963 v údolí Bobravy u Brna (Starý leg.), v Radějově ulovena 1 ♀ 28.6.1957 a 1 ♀ 10.-25.6.1961 (Marek leg.). Dosavadní údaje z Moravy: okolí Brna (Klajdovka, Líšeň, Horákov), Litovel (Skala 1912), Luhačovice (Srdínko 1913-14), Fulnek, Bílovec, Bobrovníky (Skala 1931-32).

Apamea rubrirena (Tr.) - Druh byl chytán v červenci 1962 a 1964 v oblasti Jeseníků (Rejvíz, Vřesová studánka). Dosavadní údaje z Moravy: Brno, Švýcárna pod Pradědem (Skala 1912).

Apamea platinea (Tr.) - Tři ex. byly uloveny v Blatnické dolině ve Velké Fatře 13.7.1966 (Marek leg.). Ze Slovenska je znám doposud jediný údaj: Zádiel (Hrubý 1964). Druh se vyskytuje i na Moravě (Starý 1965).

Apamea unanimis (Hbn.) - V okolí Brna uloven 1 ♂ v údolí Bobravy 30.5.1964 a 1 ♀ v Kuřimi 20.6.1962 (Starý leg.). Na Moravě byl druh znám z Brna, Opavy a Bohumína (Skala 1912, 1931-32).

Apamea pabulatricula (Brahm.) - Dva ♂♂ byli uloveni 15.7.1958 v Radějově (Marek leg.). Dosavadní nálezy na Moravě: Mikulov (Skala 1912), Frýdlant (Skala 1944).

Oligia versicolor (Bkh.) - Jediný ♂ byl uloven v Radějově 10.-25.6.1961 (Marek leg.). Druh mohl být objeven a bezpečně determinován teprve na základě studia genitálií velké série exemplářů skupiny Oligia strigilis (L.). Dosud neexistují žádné literární údaje o výskytu na území Československa. Je možné, že byl

uloven na našem území již dříve, byl však přiřazen k některému z příbuzných druhů (O.strigilis (L.), O.latruncula (Den. et Schiff.). Kopulační orgány všech těchto druhů popisuje a vyobrazuje Heydemann (1932-33, 1964). Nový druh pro ČSSR!

Oligia literosa (Haw.) - Celkem uloveny 3 ex.: Tabulová hora v Pavlovských kopcích (9.7.1959 1 ♀), Brno-Líšeň (15.8.1963 1 ♂, vše Marek leg.), Hor.Věstonice (4.8.1962 1 ♂, Starý leg.). Druh byl teprve v nedávné době publikován jako nový pro Moravu z Klentnice (Wichra 1965). Je znám též z Čech a ze Slovenska (Vopršál 1940; Hrubý 1964).

Photedes minima (Haw.) - Motýl byl chytán hojně v červnu 1962 v Blažkově u Dol.Rožínky (Marek leg.). Dosud byl znám z Fulneku, Tavíkovic a Bobrovníků u Hlučína (Skala 1912, 1931-32).

Eremobia ochroleuca (Den. et Schiff.) - Druh byl chytán v polovině července 1966 v Remetských Hámrech (Marek leg.). Dosud znám z více míst na Slovensku, nejblíže z Prešova (Hrubý 1964). Jde však vesměs o staré údaje.

Phlogophora scita (Hbn.) - Jeden ex. byl uloven v Blatnické dolině ve Velké Fatře 13.7.1966 (Marek leg.). Ze Slovenska je znám z řady lokalit, nejblíže z Krížné ve Velké Fatře (Hrubý 1964).

Actinotia radiosa (Esp.) - Dva ex. byly uloveny za dne u Znojma 10.6.1964 (Marek leg.). Z Moravy je znám z většího počtu lokalit (Skala 1912, 1931-32, Růžička 1937; Povolný a Gregor 1944; Povolný 1951).

Laphygma exigua (Hbn.) - Jeden ♂ tohoto tažného druhu byl uloven v Brně 12.9.1962 pod lampou pouličního osvětlení (Marek leg.). Z Moravy neexistuje dosud literární údaj o výskytu druhu. Z Čech je znám z Poděbrad (Sterneck 1929), ze Slovenska je k dispozici větší počet údajů (Hrubý 1964). Vyskytuje se též v sousedním Rakousku (Galvagni, Rebel a Zerny 1915) a Maďarsku (Kovács 1953, 1956). Nový druh pro Moravu!

Caradrina kadenii (Freyer) - Druh byl chytán dosti často v Brně a Mikulově. Byl hlášen teprve v nejnovější době jako nový pro Moravu (Wichra 1965). Ze Slovenska je znám z více lokalit (Hrubý 1964).

Athetis furvula (Hbn.) = lenta Tr. - Druh je znám z okolí Br-

na (Hády, údolí Bobravy, Žebětín) a z Čebína. V literatuře existuje pouze jediný údaj z Moravy: Mikulov (Skala 1912). V Čechách nebyl doposud zjištěn, na Slovensku byl chytán na Děvínské Kobyle a v Banské Štiavnici (Hrubý 1964).

Atypha pulmonaris (Esp.) - Motýl byl zjištěn ve více ex. v červnu a červenci v údolí Bobravy u Brna a v Radějově (Marek leg.). V literatuře existují pouze staré údaje Skalovy (1912, 1923) z Brna a Opavy.

Cosmia diffinis (L.) - Několik ex. bylo uloveno v červenci a srpnu v okolí Brna (Bystrc, údolí Bobravy). Dosavadní údaje z Moravy: Brno, Klentnice, Mikulov (Skala 1912), Bílovec, Žabčice (Skala 1923), Přerov (Hudeček 1926).

Enargia paleacea (Esp.) - U Brna byly uloveny na vnadidlo 2 ex. (Řečkovice 31.7.1963 1 ♀, Starý leg., Hády 27.7.1964 1 ♀, Marek leg.). Dva ♂♂ byli rovněž uloveni na Českomoravské vysočině v Sázavě u Žďáru 20.8.1951 (Marek leg.). Z Moravy existuje více údajů o výskytu (Skala 1912, 1931-32; Povolný 1951; Pijáček 1953).

Sedina buettneri (Hering) - Dva ex. byly uloveny přímo v Brně pod lampou pouličního osvětlení (7.10.1961 1 ♂, 1 ♀) a 1 ♀ ve Štúrově 11.-14.9.1963 (vše Marek leg.). Druh je uváděn z Československa pouze Hrubým (1958, 1964), který ulovil 1 ex. v Mlyňanech. V práci Hrubého (1958) je uvedeno zároveň dosavadní známé rozšíření v Evropě; navíc dnes známe hojný výskyt druhu v Dol.Rakousku (Kasy 1965). Nový druh pro Moravu!

Arenostola pygmina (Haw.) = fulva Hb. - Druh jsme zjistili u Nových Mlýnů, Ivaně a Hodonína. Dosud hlášen pouze z okolí Ostravy, Fulneku a Bohumína (Skala 1912, 1923, 1931-32).

Chloridea peltigera (Den. et Schiff.) - Z housenky nalezené 13.6.1958 na Kosíři u Čelechovic (Marek leg.) byl vypěstován 1 ♂. Existuje dosud jediný údaj z Moravy: okolí Přerova (Hudeček 1935, 1937). Je však nutno brát tento údaj s rezervou. Ze Slovenska je znám z většího počtu míst (Hrubý 1964).

Chloridea scutosa (Den. et Schiff.) - Druh byl zjištěn v okolí Brna na Hádech, v Líšni a v údolí Bobravy. Na Moravě znám z většího počtu míst (Skala 1912, 1931-32; Kudla 1946; Gregor a Povolný 1949).

Pyrrhia purpurina (Den. et Schiff.) - Housenky tohoto druhu byly hojné v roce 1964 v Pouzdřanech (Starý leg.). Další lokalitou je Milovický les v Pavlovských kopcích, kde našel v roce 1965 M.Valenta několik housenek. Druh byl na Moravě zjištěn teprve v nedávné době v údolí Bobravy u Brna a v Těšeticích u Znojma (Marek a Starý 1965).

Porphyrinia noctualis (Hbn.) = paula Hb. - Jeden ♂ uloven v Brně-Novém Lískovci 21.8.1957 (Marek leg.) a 2 ex. u Hodonína (15.9.1964 1 ♀, Marek leg., 6.9.1964 1 ♂, Elsner leg.). Na Moravě hlášen z Mohelna (Povolný a Gregor 1946) a Kobylí (Gregor a Povolný 1950).

Phyllophila obliterata (Rambur)- Na Pavlovských kopcích v Klentnici uloveny celkem 3 ex. (24.5.1958 2 ♂♂, 1 ♀, Marek leg.). Druh hlášen z Pouzdřan (Povolný a Gregor 1948), Čejče (Gregor a Povolný 1949) a Šakvic (Wichra 1965).

Moma ludifica (L.) - Dva ♂♂ chyceni v Rejvízu v Jeseníkách 15.-30.7.1962 (Marek leg.). Z moravské faunistické literatury jsou známy pouze údaje Skalovy (1912, 1923): Brno, Červ.Voda, N.Seninka u Kral.Sněžníku, Vrbno.

Syngrapha ain (Hochenw.) - Jedna housenka byla nalezena v dubnu 1959 v Ořešíně u Brna (Marek leg.), motýl se vylíhl v červnu. O výskytu na Moravě jsou k dispozici pouze údaje Skalovy (1912, 1931-32), většinou ze severní Moravy: Mor.Třebová, okolí Pradědu, Roudno u Bruntálu, Bílovec, Krnov, Chomýž a Vraclávek u Krnova, Albrechtice, Bruntál, St.Heřmínovy, M.Morávka, Hradec u Opavy, Vrbno.

Syngrapha variabilis (Pill.) - Housenky se vyskytovaly v posledních letech hojně na Pavlovských kopcích u Hor.Věstonic společně s druhem P.moneta (F.). Z Moravy je znám z Brna (Skala 1912) a Pavlovských kopců (Skala 1944).

Syngrapha consona (Fabr.) - Housenky byly sbírány hojně v květnu 1960 v Drysicích u Vyškova a Hněvotíně u Olomouce. Dosavadní údaje z Moravy: okolí Brna: Komárov, údolí Svitavy, Ochoz, Heršpice (Skala 1912), Tavíkovice (Skala 1931-32), Olomouc, Hněvotín, Olšany, Studenec, vrch Kosíř (Kudla 1947), Mohelno (Povolný 1951).

Syngrapha modesta (Hbn.) - Housenky i motýli tohoto druhu by-

li zjištěni v roce 1961 v Radějově (Marek leg.). Na Moravě znám z okolí Brna (Skala 1912), Luhačovic (Srdínko 1913-14), Mikulova, Opavy (Skala 1923), Bochoře u Přerova (Hudeček 1929, 1931) a Bílovic (Skala 1931-32).

Chrysaspidia bractea (Den. et Schiff.) - Byl chycen v několika ex. v okolí Brna (Hády, Žebětín, údolí Bobravy), v Radějově a Rejvízu. Z literatury je znám již z mnoha míst na Moravě (Skala 1912, 1923, 1931-32; Tichý 1928; Povolný 1951; Povolný a Gregor 1952; Moucha a Novák 1956; Kudla 1958).

Chrysaspidia chryson (Esp.) - Celkem byly uloveny dva ex., a to v údolí Bobravy u Brna 1.9.1954 a na Mikulčině vrchu v Bílých Karpatech 26.7.1961 (Marek leg.). Na Moravě byl druh dosud znám z N.Jičína (Skala 1923), Tavíkovic (Skala 1931-32) a Senorad (Povolný 1951).

Polychrysia moneta (Fabr.) - Housenky se vyskytují v posledních letech dosti hojně na Pavlovských kopcích u Hor.Věstonic. Z Moravy je již znám větší počet lokalit (Skala 1912, 1931-32; Hudeček 1926; Pijáček 1951), žádná však z jižní části území.

Eccrita ludicra (Hbn.) - Druh se vyskytuje v červenci na Hádech u Brna a na Tabulové hoře v Pavlovských kopcích (Marek leg.). Dosavadní údaje z Moravy: Brno, Klentnice, Mikulov (Skala 1912), step Větrníky u Vyškova (Povolný a Gregor 1948), Pavlovské kopce (Moucha a Povolný 1953).

Catephia alchymista (Den. et Schiff.) - Jeden ♂ byl uloven v Radějově v červnu 1961 (Marek leg.). Značný počet lokalit na Moravě udává Skala 1912, 1931-32; Hudeček 1924, 1939; Kabátek 1938; Adámek 1939; Kudla 1947 a Povolný 1951.

Parascotia fuliginaria (L.) - Byly uloveny 2 ex. (v Brně 21. 8.1953 a Lednici 15.8.1960, Marek leg.). Z Moravy je uváděn z Brna, Mikulova, Olomouce, Mor.Třebové (Skala 1912), Tavíkovic, N.Jičína, Jeseníku, Bílovce, Opavy, Bobrovníků u Hlučína (Skala 1931-32) a z Mohelna (Povolný 1951).

Schrankia taenialis (Hbn.) - Jeden ♂ byl uloven na vnadidlo 26.7.1964 v Bystrci u Brna (Marek leg.). Dosud neexistuje literární údaj o výskytu druhu na Moravě. V Čechách byl zjištěn na Karlštejně a v Radotíně (Silbernagel 1942) a v Bosově (Wichra 1949). Ze Slovenska je znám z Mlyňan, Zádielu a Prešova (Hrubý

1964). Druh se vyskytuje též v Dol.Rakousku (Galvagni, Rebel a Zerny 1915; Kasy 1965) a Maďarsku (Kovács 1953). Nový druh pro Moravu!

BEITRAG ZUM AUFTRETEN EINIGER NOCTUIDEN IN DER TSCHECHOSLOWAKEI (LEPIDOPTERA, NOCTUIDAE)

Im tschechischen Text sind einige neue Funde von Eulen, besonders aus Mähren, veröffentlicht. Wir publizieren auch die Funde, welche das Auftreten mancher Arten bestätigen, die schon den alten Autoren bekannt waren. Es sind 5 neue Arten für Mähren (Chersotis margaritacea, Mamestra splendens, Sedina buettneri, Laphygma exigua und Schrankia taenialis) und 1 für die ganze Tschechoslowakei (Oligia versicolor) angeführt.

LITERATURA

A d á m e k A., 1939: Zajímavé úlovky motýlů z olomouckého okolí. Ent.listy, 2: 64. B o u r s i n Ch., 1963: Une espéce de Noctua L. (Triphaena O.), europeenne et francaise, meconnue depuis 173 ans. Noctua interposita Hübner, 1789, nec 1790. Bull.mens.Soc.Linn.Lyon, 32: 1-8. B r č á k J., 1946: Příspěvek k faunistice Lepidopter jižních Čech. Čas.Čs.spol.ent., 43: 1-2. G a l v a g n i E., R e b e l H., Z e r n y H., 1915: Prodromus der Lepidopterenfauna von Niederösterreich. Abh.zool.-bot.Ges., Wien. G r e g o r F. a P o v o l n ý D., 1949: Další faunisticky významné a nové nálezy motýlů z Moravy. Čas.Čs.spol.ent., 46: 61-62. G r e g o r F. a P o v o l n ý D., 1950: Zajímavé nálezy některých motýlů v ČSR. Čas.Čs.spol.ent., 47: 166-168. H e y d e m a n n F., 1932-33: Zur Morphologie und Formenbildung der Gattung Miana Steph. Ent.Ztschr. Frankfurt, 46: 21-24, 29-32, 55-58, 78-82. H e y d e m a n n F., 1964: Zur Nomenklatur und Systematik einiger Noctuiden. 3. Die Dualspecies (Doppelarten) Oligia dubia Heydemann und Oligia versicolor Borkhausen. Ent.Ztschr. Frankfurt, 74: 81-89. H r b e k J., 1947: Lepidopterologický průzkum Olomoucka. Čas.Čs.spol.ent., 44: 133-135. H r u b ý K., 1958: Motýlí fauna Mlyňanského arboreta, část II. Biol.práce SAV IV/1, Bratislava. H r u b ý K., 1964: Prodromus Lepidopter Slovenska, Bratislava. H u d e č e k L., 1924: Vzácní hosté z Jugoslavie. Čas.vlast.

spol.mus. v Olomouci, 35: 24. H u d e č e k L., 1926: Některé příspěvky k poznání hmyzu střední Moravy a hlavně Přerovska. Čas.vlast.spol.mus. v Olomouci, 37: 16-25. H u d e č e k L., 1929: Výjimečné povětrnostní poměry letošní sezóny. Čas.vlast. spol.mus. v Olomouci, 41-42: 130-131. H u d e č e k L., 1931: Tři vzácnější Plusidy. Čas.vlast.spol.mus. v Olomouci, 44: 286. H u d e č e k L., 1933: Můrka Arsilonche albovenosa. Čas.vlast. spol.mus. v Olomouci, 46: 21-22. H u d e č e k L., 1935: Z výskytu motýlů v Pobečví. Čas.vlast.spol.mus.v Olomouci, 48: 149. H u d e č e k L., 1937: Jižní a jiné vzácné druhy hmyzu pozorované ve střední a severní Moravě. Čas.vlast.spol.mus.v Olomouci, 50: 151-153. H u d e č e k L., 1939: Catephia alchymista, Arsilonche albovenosa a Agrotis molothina. Čas.vlast.spol.mus.v Olomouci, 52: 181. K a b á t e k A., 1938: Výskyt vzácné můry Catephia alchymista W.V. na Třebíčsku. Ent.listy, 1: 87-88. K a s y F., 1965: Zur Kenntniss der Schmetterlingsfauna des östlichen Neusiedlersee-Gebietes. Wiss.Arb.Bgld, 34: 75-211. K o v á c s L., 1953: Die Grosschmetterlinge Ungarns und ihre Verbreitung. Folia ent. Hung. (series nova), 6: 76-164, Budapest. K o v á c s L., 1956: Die Grosschmetterlinge Ungarns und ihre Verbreitung II. Folia ent. Hung. (series nova), 9: 89-140, Budapest. K u d l a M., 1946: Melicleptria (Heliothis) scutosa Schiff., černoskvrnka černobýlová, u Olomouce. Čas.vlast.spol. mus. v Olomouci, 55: 94-95. K u d l a M., 1947: Phytometra consona F. a Catephia alchymista Schiff. Čas.vlast.spol.mus.v Olomouci, 56: 109-110. K u d l a M., 1949: Pozoruhodné úlovky motýlů na světlo ve vnitřní Olomouci. Čas.vlast.spol.mus. v Olomouci, 58: 188. K u d l a M., 1958: Několik lepidopterologických poznámek. Zprávy kraj.vlast.mus. v Olomouci, 77: 61. K u d l a M., 1963: Nález osenice pampeliškové Rhyacia cuprea Hb. na Olomoucku. Zprávy vlast.ústavu v Olomouci, 115: 23. K u d l a M., 1965: Weiteres zum Vordringen der Cucullia fraudatrix nach Mitteleuropa. Ent.Ztschr.Stuttgart, 75: 199-201. M a r e k J., S p i t z e r K. a S t a r ý J., 1964: Noctua interposita Hb. v Československu. Čas.Čs.spol.ent., 61: 190-193. M a r e k J. a S t a r ý J., 1965: Pyrrhia purpurina Den. et Schiff. na Moravě. Acta ent.boh., 62: 407-408. M o u c h a J., 1952: Poznámka k fauně Lysé hory. Přír. sbor. Ostrav. kraje, 13: 277. M o u c h a J. a N o v á k I., 1956: Kovoleskleci (Phytometrinae) západních Karpat. Sbor.faun.prac.ent.odd.

Nár.mus. v Praze, 1: 53-63. M o u c h a J. a P o v o l n ý D., 1953: Československé druhy rodu Ophiusa Ochs. Acta ent.Mus. nat.Pragae, 29: 25-40. N o v á k I. a kol., 1964: Lepidoptera (in Entomofauna Třebíčska). Klub přír.při Mor.mus.v Brně, Brno. P i j á č e k J., 1951: První příspěvek k průzkumu motýlí fauny ne Hlučínsku. Přír.sbor.Ostr.kraje, 12: 248-258. P i j á č e k J., 1953: II. příspěvek k průzkumu motýlí fauny na Hlučínsku. Přír.sbor.Ostr.kraje, 14: 179-184. P o v o l n ý D., 1951: Příspěvek k poznání motýlů hadcové stepi u Mohelna a jejího okolí III. Sbor. přír.klubu v Třebíči, 1: 1-8. P o v o l n ý D. a G r e g o r F., 1944: K výskytu motýla Thais polyxena Schiff. v okolí Brna. Ent.listy, 7: 94. P o v o l n ý D. a G r e g o r F., 1946: Nálezy několika pro Moravu nových nebo neobvyklých druhů Lepidopter. Ent.listy, 9: 68-70. P o v o l n ý D. a G r e g o r F., 1948: Další příspěvek k fauně Lepidopter Moravy. Ent.listy, 11: 15-17. P o v o l n ý D. a G r e g o r F., 1952: Pátý příspěvek k fauně motýlů ČSR. Čas.Čs. spol.ent., 49: 237-239. P o v o l n ý D., S p i t z e r K. a M a r e k J., 1965: Versuch einer zoozönologischen Auswertung der Noctuidenfauna des südböhmischen Hochmoores bei Libořezy. Acta faun.ent.Mus.nat.Pragae, 11: 245-263. R ů ž i č k a A., 1937: Zajímavější druhy Macrolepidopter na Třebíčsku. Sbor. přír.klubu v Třebíči, 1: 28-33. S i l b e r n a g e l A., 1942: Hypenodes taenialis - nový druh v Čechách. Čas.Čs.spol. ent., 39: 86. S k a l a H., 1912: Die Lepidopterenfauna Mährens. Verh.d.naturforsch.Vereines in Brünn, Brünn. S k a l a H.,1923: Beitrag zur Lepidopterenfauna Mährens und öst.Schlesiens.Ztschr. d.Öst.Ent.Vereins, 8: 83-85. S k a l a H., 1931-32: Zur Lepidopterenfauna Mährens und Schlesiens. Arb.d.ent.Abt.d.Landesmuseums, XXX,Brünn. S k a l a H., 1944: Beitrag zur Falterfauna Mährens und Schlesiens. Ent.listy, 7: 111-116. S r d í n k o J., 1913-14: Entomolog v Luhačovicích. Čas.Čs.spol.ent., 10: 103-109, 147-151; 11: 22-26. S t a r ý J., 1965: K výskytu některých teplomilných druhů z čeledi Noctuidae na Moravě. Zprávy Čs.spol.ent.při ČSAV, 1 (4): 13-16. S t e r n e c k J., 1929: Prodromus der Schmetterlingsfauna Böhmens. K.Vary. Š m e l h a u s J., 1965: Cucullia fraudatrix Ev. v Čechách a na Moravě. Zprávy Čs.spol.ent.při ČSAV, 1(4): 17. T i c h ý O., 1928: Nové lokality druhů Selenephera lunigera Esp. var. lobulina a Plusia bractea F. Čas.Čs.spol.ent., 25: 47. V o l d ř i c h M.,

1963: La faune des papillons des montagnes de Šumava centrale. Acta faun.ent.Mus.nat.Pragae, 9: 5-55. V o p r š á l F., 1940: Další zajímavosti z Karlštejnska. Čas.Čs.spol.ent., 37: 5-15. W i c h r a J., 1949: Nová naleziště vzácnějších motýlů v Čechách. Čas.Čs.spol.ent., 46: 173-180. W i c h r a J., 1965: Další nálezy vzácných Lepidopter v Československu. Zprávy Čs. spol.ent. při ČSAV, 1 (2): 5-11.

DOPLNĚK K VÝSKYTU NĚKTERÝCH NOCTUID V ČSSR V R.1965

Jan H l a d k ý

Neobyčejně vlhký rok 1965 měl zajisté veliký vliv na výskyt některých Noctuid v ČSSR, které se u nás vyskytují ojediněle až vzácně.

Opigena (= Agrotis) polygona (F.) - Jihoevropský (pontický) až středoevropský kontinentální druh vyskytující se v teplých a suchých oblastech nížin a pahorkatin jihovýchodní Evropy, odkud k nám zalétá v příznivých letech (Bergmann). H.Skala (1912) uvádí tento druh jako velmi lokální v okolí Brna, Schneider u Střelic u Brna a v oblastech jižní Moravy. 1 ex. (♂) jsem ulovil na světlo 3.10.1965.

Porphyrinia (= Thalpochares) purpurina (L.) - Jako doplněk k článku Jar.Starého ve 4.čísle Zpráv Čs.spol.entomologické při ČSAV (viz str.15) uvádím dosti hojný výskyt tohoto druhu v září 1965 v Ivančicích.

Arctinia maculosa (Gern.) - Zajímavý je nález 1 ♂ taktéž z Ivančic (6.7.1965). Možná, že se jedná o přelet z nejbližší mně známé lokality, z Mohelna (18 km záp.od Ivančic).

Hyssia (= Mamestra) cavernosa (Ev.) se vyskytovala v tomto roce opět velmi hojně. Zdá se, že tento druh se v okolí Ivančic neobyčejně rozšířil. Housenky se velmi dobře pěstují na Polygonum aviculare a Convolvulus arvensis. Motýl se vyskytuje od konce července do druhé poloviny srpna. Na ultrafialové světlo jsem lovil i samice.

Ocneria rubea (F.) - Dne 7.8.1965 nalétl u Mohelna na světlo čerstvý samec.